

PROJEKT
Elmarknadshubb

DOKUMENTNUMMER

DATUM
2018-09-17

PUBLICERAD
VERSION

VERSION
3.0

ÄRENDENUMMER
2015/1263

Elmarknadshubb övergripande information

Avseende publicerade dokument 2018-09-17

SVENSKA KRAFTNÄT

BOX 1200
172 24 SUNDBYBERG
STUREGATAN 1

WWW.SVK.SE
REGISTRATOR@SVK.SE

TEL 010 475 80 00
FAX 010 475 89 50

Uppdateringar

Utgåva	Ändringsnot	Datum
Arbetsversion 1.0	Första versionen.	2016-03-07
Arbetsversion 2.0	Uppdaterad övergripande processkarta. Uppdaterad lista med publicerade delprocesser och BRS:er.	2016-05-20
Arbetsversion 3.0	Uppdaterad dokumentstruktur samt lista med större förändringar i dokumentationen sedan publicering 2016-05-20.	2016-11-18
Version 1.0	Dokumentnamn ändrat från <i>Processöversikt</i> till <i>Övergripande information</i> . Övergripande processkarta ersatt med uppdaterad dokumentöversikt. Infört lista med större förändringar i dokumentationen sedan publicering 2016-11-18. Infört back office hantering.	2017-05-23
Version 2.0	Infört lista med större förändringar i dokumentationen sedan publicering 2017-05-23. Infört ansvarslista. Uppdaterat dokumentlista.	2017-12-15
Version 3.0	Infört lista med större förändringar i dokumentationen sedan publicering 2017-12-15	2018-09-17

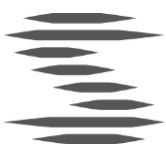
1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Inom ramen för Svenska kraftnäts projekt *Elmarknadshubb* pågår ett arbete med att ta fram uppdaterade svenska elmarknadsprocesser inför implementering av en Elmarknadshubb. Processerna anpassas även för en elhandlarcentrisk marknadsmodell. Svenska kraftnät har i arbetet hjälp av en expertgrupp bestående av branschföreträdare från elhandelsföretag, elnätsföretag, balansansvariga och Svenska kraftnät. Resultatet från detta arbete har publicerats vid ett antal tillfällen för att få synpunkter från externa intressenter. Senaste publiceringen skedde den 15 december 2017.

Följande dokument har publicerats den 17 september 2018. Svenska kraftnät tar gärna emot synpunkter på publicerat material senast den 31 oktober 2018.

1. Övergripande information (detta dokument)
 - > Innehåller bland annat förändringar sedan tidigare publicering, fokusområden för det fortsatta arbetet och dokumentlista avseende denna publicering.
2. Business Requirements Specification (BRS)
 - > Beskriver informationsutbytet mellan marknadsaktörerna och Elmarknadshubben.
3. Funktionsbeskrivningar
 - > Beskriver aktiviteter (till exempel beräkningar) som sker i Elmarknadshubben.
4. Roll- och domänmodell
 - > Nytt dokument som på en hög nivå beskriver vilka BRS:er som respektive aktör kan interagera i gentemot Elmarknadshubben per verksamhetsområde. Detta dokument är i nuläget inte komplett för alla domäner, det är en förenklad version av ett internt arbetsmaterial som kommer att användas i kommande systemutveckling.

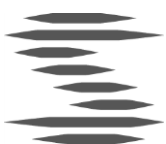

1.2 Förändringar sedan tidigare publicering

Efter tidigare publicering av processdokumentation har ett antal frågor och synpunkter från olika intressenter inkommit till projektet på Svenska kraftnät. Projektet har sedan dess arbetat vidare med processdokumentationen, samtliga tidigare publicerade dokument har utvärderats och uppdaterats vid behov.

Nedan anges några av de större förändringar som har skett i den nu uppdaterade processdokumentationen.

- > Tidigare delprocessbeskrivningar har tidigare i projektet använts för att identifiera informationsutbytena mellan aktörerna och Elmarknadshubben. I det skede projektet befinner sig i nu handlar en stor del av arbetet om att detaljera och utveckla detta informationsutbyte. Delprocesserna, som beskriver aktiviteter som sker utanför Elmarknadshubben, är inte med i denna publicering. Sannolikt är en branschorganisation, som till exempel Elmarknadsutveckling bättre lämpad att hålla delprocesserna uppdaterade framöver.
- > Ett antal BRS- och funktionsdokument har tillkommit, se kapitel *Dokumentöversikt* nedan.
- > Införandet av en roll- och domänmodell.
- > Nätavtalshantering har införts i processdokumentationen i form av nya BRS:er för hantering av de nätavtal som elnätsföretagen tecknar med högspänningskunder och producenter. Registrering av nättjänsteavtal som tecknas mellan elnäts- och elhandelsföretag kommer att administreras via *Aktörsportalen* (dokument ej ännu publicerat).
- > Hantering av reversering är borttagen för att minska Elmarknadshubbens komplexitet. Utgångspunkten är att minimera felaktiga inflyttar och ett steg i detta är att anmälda inflyttar inte exekveras förrän efter upp till sju dagar efter anmäld inflytt om det finns en befintlig kund.
- > Uppdateringar av kund- och avtalshantering, bland annat:
 - En kund registreras nu endast en gång i Elmarknadshubben. Kundinformationen delas därför mellan aktörer men avtalsattribut delas inte.
 - Alla kundens kontaktuppgifter inklusive adressen är flyttad till avtalet. Detta då behovet är att elnätsföretaget för avtalets specifika avräkningsobjekt ska komma i kontakt med kunden.

- Attributet kundtyp är borttaget och har ersatts med attributet avtalsvillkor. Detta används för att elnätsföretaget ska informeras om vilket nätavtal som ska skickas ut.
- > Uppdateringar av leveransstart och leveransslut, bland annat:
 - Respektive BRS innehåller nu bara den initiala anmälan om en händelse, för att sedan initiera *BRS-SE-219 Informera om leveransstart/leveransslut* som orkestrerar informationen ut till berörda parter.
 - Några informationsflöden avseende leveransstart och leveransslut som tidigare var beskrivna som BRS:er har nu ändrats till att vara beskrivna som funktioner, och är därför markerade som nya i dokumentöversikten nedan.
 - Processdokumentationen är uppdaterad enligt Ei:s rapport¹ där det anges att ett befintligt elhandelsföretag med en kund på en mätpunkt ska bli informerad om det anmäls en inflytt på mätpunkten. Det befintliga elhandelsföretaget har då sju dagar på sig att kontrollera med sin kund om denne ska flytta ut. Under perioden som anmälan är gjord men ej bekräftad (dag 1 -7) är det enbart det befintliga elhandelsföretaget som kan hämta mätpunktsinformation och mätvärden från Elmarknadshubben. Först när anmälan är bekräftad får det nya elhandelsföretaget komplett mätpunktsinformation och kan börja hämta mätvärden.
- > Varje BRS har kompletterats med inledande textruta som beskriver ändringar sedan senaste publicering.
- > Nätavräkning (nätavstämning, leveransavräkning och korrektionsavräkning) är inte med i denna publicering då det pågår arbete med att detaljera dessa funktioner. Detta kommer istället publiceras separat framöver.
- > Udermätning är tillfälligt borttaget ur BRS-dokumentet. Syftet med udermätning är att både elnätsföretag och energitjänsteföretag ska vara behöriga att registrera och hantera udermätning i Elmarknadshubben. Det kvarstår arbete med hur detta ska realiseras.

¹ Ny modell för elmarknaden Ei R2017:05

1.3 Fortsatt arbete

Projektet på Svenska kraftnät kommer under hösten 2018 och våren 2019 tillsammans med systemleverantören Cygni utveckla en prototyp för Elmarknadshubben. Projektet kommer även ta fram inventeringsinstruktioner för aktörernas inventering av strukturdata och förbereda kommande migreringsaktiviteter. (Mer information kommer på www.svk.se/hubb). Parallellt med detta kommer delprojekt *verksamhetskrav* arbeta vidare med analys och dokumentation inom bland annat följande områden:

- > Avräkning, uppdatering av tidigare funktionsbeskrivningar.
- > Statistik, detaljering av föreslagen distribution av dataunderlag till SCB för deras statistikproduktion.
- > Harmonisering Elmarknadshubbens funktionalitet gentemot framtagna säkerhetskrav.
- > Aktörsportalen, uppdatering av funktionalitetsbeskrivningar (till viss del tidigare beskrivet i dokumentet *Användargränssnitt*).
- > Översyn, och vid behov uppdatering, av Elmarknadshubbens funktionalitet baserat på kommande lagproposition från miljö- och energidepartementet.
- > Översyn av hantering gällande icke-koncessionspliktiga nät (IKN) i Elmarknadshubben. På en hög nivå är Elmarknadshubben specificerad för att hantera både koncessionspliktiga och icke-koncessionspliktiga nät. Det kvarstår dock vissa öppna frågor kring hanteringen inom IKN. Hubbprojektet kommer även beakta den pågående regeringsutredningen *Översyn av regelverket för nätkoncessioner*² vars resultat kan påverka IKN-hanteringen.
- > Hantering av undermätning.
- > Informationsmodellen har tidigare publicerats, se version 2.0 från 2017-12-15. Denna version kan läsas för att förstå sambanden mellan informationsklasserna för de nu publicerade processdokumenten. Informationsmodellen kommer att bearbetas under framtagandet av prototypen.

² Översyn av regelverket för nätkoncessioner, Miljö- och energidepartementet, ID-nummer: Dir. 2018:6, utredningen ska rapporteras den 10 juni 2019.

2 Ansvarslista

Tabellen nedan beskriver aktörernas framtida ansvarsområden i en elhandlarcentrisk marknadsmodell för de processer och aktiviteter som har koppling till Elmarknadshubben. Den största förändringen jämfört med idag blir att Elmarknadshubben tar över ett antal ansvarsområden från elnätsföretagen, till exempel distribution av mätvärden och avräkning.

Under migrering av strukturdata inför driftsättning av Elmarknadshubben kan ansvarsförhållanden vara annorlunda än under drift av Elmarknadshubben. Ansvaret under migreringsfasen kommer framöver att beskrivas inom ramen för delprojekt *Migrering*.

Elhandelsföretagets ansvarsområden:	Kommentarer
Registrera och löpande hålla följande information uppdaterad i Elmarknadshubben: <ul style="list-style-type: none">> Kund (identitet)> Kund- och avtalsinformation> Balansansvarig per avräkningsobjekt i Elmarknadshubben> Leveransstart och leveransslut per avräkningsobjekt> Egen aktörsinformation till exempel kontaktuppgifter och användare av Elmarknadshubben	Kund- och avtalsinformation innefattar avtalsstart respektive avtalslut.
Kontrollera rimligheten för enskilda och aggregerade mätvärden	Elnätsföretaget har det primära ansvaret för mätvärden men likt i dagens marknadsmodell ska elhandelsföretaget göra en rimlighetsbedömning innan fakturering av kund
Kontrollera rimligheten för enskilda och aggregerade nätavgifter	Elnätsföretaget har det primära ansvaret för nätavgifter men elhandelsföretaget ska göra en rimlighetsbedömning innan fakturering av kund
Fakturera kund för både el- och nätavgifter	
Betala nätavgifter till elnätsföretaget	
Informationsplikt till kund vid leveransstart och leveransslut	Inklusive anvisning

Elnätsföretagets ansvarsområden:	Kommentarer
Registrera och löpande hålla följande information uppdaterad i Elmarknadshubben: <ul style="list-style-type: none"> > Mätpunkter och avräkningsobjekt (identitet) > Mätpunkts- och avräkningsobjektsinformation > Kvalitetssäkrade mätvärden per mätpunkt > Lista med nättariffer per nätavräkningsområde > Aktiv nättariff per avräkningsobjekt > Fakturarader per avräkningsobjekt > Egen marknadsaktörsinformation till exempel kontaktuppgifter och användare av Elmarknadshubben 	Nätavgifterna beräknas av elnätsföretaget och registreras i form av fakturarader i Elmarknadshubben
Löpande hålla information kopplad till nätavräkningsområden uppdaterad i Elmarknadshubben För varje nätavräkningsområde ska elnätsföretaget registrera vilket eller vilka elhandelsföretag som denne har tecknat avtal med för följande funktioner: <ul style="list-style-type: none"> > Elhandelsföretag för anvisning > Elhandelsföretag för tomma anläggningar > Elhandelsföretag för nätförluster 	
Kvalitetssäkra ³ resultat från nätavstämningen	
Fakturera elhandelsföretag för aggregerade fakturarader från Elmarknadshubben	
Anmäla till Elmarknadshubben om utebliven betalning från elhandelsföretag	
Anmäla uppsägning av nättjänsteavtal för elhandelsföretag	

³ Exempelvis om residualen avviker från den förväntade är det en indikation till elnätsföretag att felsöka eventuella mätfel etc.

Elmarknadshubbens ansvarsområden:	Kommentarer
Administrera information, inkluderar att: <ul style="list-style-type: none"> > Registrera information från behörig aktör > Tillgängliggöra informationen till behörig aktör > Säkerställa dataintegritet (att den information som marknadsaktörerna registrerar ej förändras över tid) ej ansvar för innehåll > Information tas bort vid lagringstidens slut 	
Administrera kundnummer, inkluderar att: <ul style="list-style-type: none"> > Skapa kundnummer för nya kunder baserat på Kund-ID > Administrera lista med kundnummer och Kund-ID > Information tas bort då lagringstiden är slut 	
Administrera mätvärden och fakturarader, inkluderar att: <ul style="list-style-type: none"> > Tillgängliggöra informationen till behörig aktör > Säkerställa att den information som marknadsaktörerna registrerar ej förändras över tid (ej ansvar för innehåll) > Information tas bort då lagringstiden är slut 	
Ange grundreglerobjektstillhörighet för nya avräkningsobjekt i Elmarknadshubben	Pågående utvärdering
Administrera av aktörerna anmälda framtida händelser	Exempelvis: Genomföra anmälda leveransstarter vid utsatt tidpunkt
Utföra anvisning och mottagningsplikt i enlighet med marknadens regelverk	
Underrätta elhandelsföretag att balansansvarig sagt upp avtal om balansansvar	
Underrätta elhandelsföretag om utförd anvisning och mottagningsplikt	
Bevaka att elhandelsföretag efter uppsagt balansansvarsavtal återställer balansansvaret	
Underrätta Svenska kraftnät respektive eSett om när ett elhandelsföretag eller elproducent ska anses vara balansansvarig själv	Elproducenten som balansansvarig kommer av omarbetningen av ellagen
Aggregera och periodsummera mätvärden	
Utföra nätavräkning och korrektionsavräkning	
Uppdatera avräkningsstrukturen hos eSett	Pågående utvärdering kring hur Elmarknadshubben ska genomföra detta. (Detta berör inte respektive aktör.)
Administrera marknadsaktörers rättigheter i Elmarknadshubben	
Administrera aktörskommunikation	Exempelvis <i>frågor och svar</i> mellan marknadsaktörer eller <i>informationsspridning</i> från en marknadsaktör till en eller flera andra marknadsaktörer
Tillgängliggöra dataunderlag för statistik och rapporter till behöriga myndigheter och organisationer	
Validering av E-legitimation	Pågående utvärdering

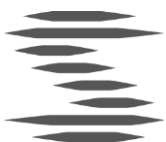

Energitjänstföretagets ansvarsområden:	Kommentar
Uppdatera egen marknadsaktörsinformation i Elmarknadshubben	

Balansansvarigs ansvarsområden:	Kommentar
Registrera uppsägning av balansansvarsavtal för elhandelsföretag	Registrering genomförs via anmälan till Elmarknadshubben
Uppdatera egen marknadsaktörsinformation i Elmarknadshubben	
Uppdatera BA-struktur	Pågående utvärdering
Reglerobjektstillhörighet om annan än grundreglerobjekt	

Svenska kraftnäts ansvarsområden:	Kommentar
Registrera balansansvariga	
Anmäla uppsägning av balansansvarig	
Registrera enskilda reglerobjekt utöver grundreglerobjekt	
Registrera nätavräkningsområden	

eSett ansvarsområde:	Kommentar
Utföra balansavräkningen	Detta genomförs inte i Elmarknadshubben

3 Dokumentöversikt

Nedan anges publicerade BRS:er och funktioner per område. Markering (NY) avser nya BRS:er och funktioner sedan föregående publicering den 15 december 2017.

Område	Dokument	Namn
Registrera och avveckla mätpunkt	BRS	BRS-SE-111 Registrera leveranspunkt
	BRS	BRS-SE-112 Avveckla leveranspunkt
	BRS	BRS-SE-113 Registrera gränspunkt
	BRS	BRS-SE-114 Avveckla gränspunkt
	BRS	BRS-SE-120 Registrera nätavtal (NY)
	BRS	BRS-SE-121 Uppdatera nätavtal (NY)
	BRS	BRS-SE-122 Ta bort nätavtal (NY)
Leveransstart och leveransslut	BRS	BRS-SE-211 Anmäla leveransstart på grund av inflytt
	BRS	BRS-SE-213 Anmäla leveransslut
	BRS	BRS-SE-215 Anmäla leverantörsbyte
	BRS	BRS-SE-217 Anmäla hävning av avtal
	BRS	BRS-SE-219 Informera om leveransstart/leveransslut (NY)
	BRS	BRS-SE-221 Elhandelsföretaget avbryter leveransstart (NY)
	BRS	BRS-SE-224 Elhandelsföretaget avbryter leveransslut (NY)
	Funktion	Utföra anvisning av leverans (NY)
	Funktion	Utföra automatiskt leveransslut (NY)
	Funktion	Tilldela mottagningsplikt (NY)
	Funktion	Elmarknadshubben avbryter leveransstart (NY)
	Funktion	Elmarknadshubben avbryter leveransslut (NY)
Funktion	Skapa Elmarknadshubb kundnummer	
Grunddata	BRS	BRS-SE-511 Uppdatera kundinformation
	BRS	BRS-SE-512 Distribuera kundinformation
	BRS	BRS-SE-513 Efterfråga kundinformation
	BRS	BRS-SE-514 Registrera elavtalsinformation (NY)
	BRS	BRS-SE-515 Uppdatera elavtalsinformation
	BRS	BRS-SE-516 Distribuera elavtalsinformation (NY)
	BRS	BRS-SE-517 Efterfråga elavtalsinformation (NY)
	BRS	BRS-SE-518 Ta bort elavtalsinformation (NY)
	BRS	BRS-SE-519 Registrera mätpunktsinformation för leveranspunkt
	BRS	BRS-SE-520 Registrera mätpunktsinformation för gränspunkt
	BRS	BRS-SE-521 Distribuera mätpunktsinformation
	BRS	BRS-SE-522 Efterfråga mätpunktsinformation (NY)
	BRS	BRS-SE-201 Efterfråga avräkningsobjekts-ID
	BRS	BRS-SE-202 Efterfråga grunddata inför inflyttning

Område	Dokument	Namn
Kundsamtycke	Funktion	Uppdatera samtycke till energitjänsteföretag
Mätvärdeshantering	BRS	BRS-SE-611 Registrera mätvärde
	BRS	BRS-SE-612 Distribuera mätvärde
	BRS	BRS-SE-613 Hämta mätvärde (NY)
	BRS	BRS-SE-614 Efterfråga mätvärde
	BRS	BRS-SE-615 Beställa mätvärde (NY)
	BRS	BRS-SE-616 Efterfråga prognosmätvärden (NY)
	Funktion	Fördela årsenergi
Nätavräkning	BRS	BRS-SE-711 Efterfråga avräkningsresultat
Nätavgift	BRS	BRS-SE-811 Registrera nätavgift
	BRS	BRS-SE-812 Distribuera nätavgift
	BRS	BRS-SE-813 Efterfråga nätavgift
	BRS	BRS-SE-814 Efterfråga aggregerade nätavgifter
	Funktion	Aggregera nätavgifter
Nättariff	BRS	BRS-SE-815 Registrera nättariff
	BRS	BRS-SE-816 Uppdatera nättariff
	BRS	BRS-SE-817 Distribuera nättariff
	BRS	BRS-SE-818 Efterfråga nättariff
	BRS	BRS-SE-819 Koppla nättariff till nätavräkningsområde
Aktörskommunikation	BRS	BRS-SE-311 Beställning av från- eller tillkoppling
	BRS	BRS-SE-321 Avbryta beställning av från- eller tillkoppling
	BRS	BRS-SE-312 Fråga och svar
	BRS	BRS-SE-313 Informationsspridning

